

גבעת הרדאר - ההתקפה האחרונה

מאת: יוסף פלקובסקי- פלס ("יורי")

הייתי חבר 'ההגנה' מגיל 16, התגייסתי לצה"ל עם הקמתו וקודם לכן שירתי בפלי"ם, קורס מספר 9 של מפקדי סירות. במהלכו חליתי והועברתי לבית חולים ולאחר מכן נשלחתי לקורס חבלה ארצי, השני בצה"ל, בהדר-רמתיים, שנמשך כחודש. בתחילה שירתי כחבלן בגדוד 53, חט' גבעתי, לתקופה קצרה בה השתתפתי בפעולות הגדוד. באחת הפעולות נפצעתי קל וחזרתי לפלי"ם, לפלוגה של אורי בנר, שעלתה לירושלים. עם גודד "הפורצים" השתתפתי בכיבוש סן סימון ולאחר מכן העבירו אותי למחלקת החבלה של הגדוד, בפיקודו של אמנון חינוסקי וסגנו ישראל פוזנר. השתתפתי בפעולות שונות.

לבקשת יאיר מדוצקי¹ להלן סיפורי על ההתקפה האחרונה בגבעת הרדאר:

אמנון קרא לי ולחבלן נוסף, משה מרדכיוב (קרש), ואמר לנו שעולים היום על הרדאר. התאספנו בערב והתברר לנו שאנו מצורפים לפלוגה של ג'ימי (אהרן שמידט-שמי) מהגדוד החמישי, שלא הכרנו אף אחד מהם. מאוד התפלאנו, כי ידענו שבגדוד החמישי יש מחלקת חבלה. יתכן שלא היו להם חבלנים. הכירו לנו את המ"מ שמואל גלינקא, שאמר לנו שבמהלך פעולה אתם לא עוזבים אותי, כל הזמן תהיו לידי.

יצאנו בתחילת הלילה מבית הקברות בקרית ענבים הישר לכיוון הרדאר, בהליכה שקטה שלא יגלו אותנו. בשלב מסוים עצרו אותנו וחיכינו לשעת האפס. חלק מהחברה נרדמו. לבסוף העירו אותנו והתקדמנו. אני סחבתי את הבונגלור², ואינני זוכר אם לחבלן קרש, בן זוגי, היה גם בונגלור. ביקשתי מגלינקא שיעזרו לי בסחיבת הבונגלור, אך הוא התעלם. בדרך כלל חברי המחלקה נשאו את חומרי הנפץ של החבלן. הגענו בשקט למדרגה מעל 1 מ' ובמרחק של 5-6 מ' מהגדר. היה שקט מוחלט. אחורי הגדר היה קיר לבן ואחריו מבנה. שאלתי את גלינקא: "מה עכשיו?" והוא השיב: "אנחנו מחכים עד שיסתיים ריכוך ולאחר מכן תתחיל הפעולה". שכבנו די הרבה זמן בשקט והלגיון לא גילה אותנו. אמרתי לקרש (החבלן), שיכול להיות שיש מוקשים לפני הגדר. הוצאתי את הסכין וחשבתי שאזחל ואבדוק. מספריים לחיתוך הגדר לא היה לנו וגם אם היו, זה לא היה עוזר. הגדר הייתה גבוהה ואינני יודע האם הבונגלור היה מפצח את הגדר.

התחילה הרעשה של מרגמות שלנו ופגז אחד או שנים נפלו על המחלקה. היה ברור לנו שהפגזים הם שלנו. כמה מהפצועים צעקו לחובש. מהצעקות התגלינו על ידי הלגיון. פתח באש תופת לכיוון שלנו והפעיל פצצות תאורה, אך לא הפגיז אותנו במרגמות. חיכיתי להוראה של גלינקא. הוא התקשר בקשר, עשה כנראה הערכת מצב והחליט לא לפרוץ לרדאר. אם היינו פורצים היינו נהרגים. גלינקא הציל את כולנו.

קיבלנו הוראה לסגת. גלינקא לא נפגע בשלב הראשון. אם הוא נפגע, זה היה בנסיגה, שהייתה פרועה ובחושך. כל אחד נסוג כפי שיכול. היו פצועים וקרש החבלן עזר לפצוע אחד לסגת. לאחר שירדנו מהגבעה לא היינו חשופים לאש הלגיון. חזרנו לקריית ענבים קצת מזרחה מהדרך שבאנו. לרגלי קריית ענבים נתקלנו בגדר תיל נמוכה שלא ראינו אותה והסתבכנו בה. היה עדיין חושך מוחלט ועשינו מעקף. מאחר שלא השתמשתי בבונגלור, חזרתי עמו לקרית ענבים. כשחזרנו לא אמרו לנו כלום. אני מסרתי את גרסתי למפקד המחלקה, לאמנון (חינוסקי). לפני הפעולה ידענו שבצד השני ישנו הגדוד הרביעי, אך איני יודע מי היו החבלנים שם. לא ידעתי על קיומו של כוח גבעתי בגזרתנו.

¹ מיאיר: בנסיעה לחנוכת גן-הראל" בירושלים ב- 2.6.2013 הכרתי את יוסף פלס והראיון עמו נערך ב- 9.6.2013.

² מתקן לפריצת מעבר בשדה מוקשים ובגדרות תיל. צינור בקוטר 2.5 אינץ' ובאורך 1.5 מ' ממולא בחומר נפץ. ניתן לחבר מספר יחידות על ידי הברגה.